

79.1 Resultater fra landsforsøg med ukrudtsbekæmpelse i markfrø

Rent frø er en afgørende faktor for at sikre en god økonomi i frøavl. Rent frø kræver effektive og skånsomme løsninger til bekæmpelse af ukrudt i marken. De senere års forsøg har vist nye interessante muligheder i flere frøarter, men også vist, at der er ukrudtsarter, der kun vanskeligt eller slet ikke kan bekæmpes kemisk.

Landskonsulent Barthold Feidenhans
SEGES
baf@seg.es.dk

Ukrudtsbekæmpelse i markfrø

Rent frø er en forudsætning for, at frøet kan afsættes til en høj pris og dermed sikre avlerne en god økonomi i frødyrkningen. Ikke alle ukrudtsfrø kan renses fra i renseriet, og derfor er en effektiv bekæmpelse af ukrudt i marken en forudsætning for at kunne levere en god kvalitet. Forsøg, der skal belyse de forskellige ukrudtsmidlers effekt og skånsomhed i frømarken, har derfor fortsat høj prioritet, når forsøgsaktiviteterne planlægges.

Alm. rajgræs

I alm. rajgræs er der gennem de seneste år udført en lang række forsøg med bekæmpelse af græsukrudt med Kerb 400 SC. Kerb 400 SC bekæmper normalt en lang række græsarter, men forsøgene har vist, at visse kombinationer af dosering og tidspunkt muliggør anvendelsen af midlet i frømarken.

Figur 1. Kerb 400 SC i alm. rajgræs bemærk skade i overlap (Troels Juel DSV frø)

Figur 2. Effekt af Kerb 400 SC i alm. rajgræs (Troels Juel DSV frø)

Resultaterne viser, at midlet kan bruges i 1. års marker udlagt i dæksæd i doseringer op til 0,3 liter pr. ha sidst i februar. Tidspunktet er vigtigt, fordi nedbrydningen af aktivstoffet er temperaturafhængig. Hvis vi på behandlingstidspunktet befinder os i en periode med stigende temperatur, ser det ud til, at midlet nedbrydes så hurtigt, at det ikke når ned til kulturplanternes rødder. Forsøgsresultaterne i alm. rajgræs udlagt i dæksæd har medført, at der nu forefindes en godkendelse til mindre anvendelse i den afgrødetype. Det skal fremhæves, at Kerb 400 SC ikke kan anvendes i alm. rajgræs udlagt i renbestand. Baggrunden er sandsynligvis, at de ny-etablerede planter ikke har opnået en tilstrækkelig roddybde.

Strandsvingel

I strandsvingel findes der i dag typer, der er mindre vegetative. Det betyder, at sorterne konkurrerer dårligere med græsukrudtet, specielt en-årig og alm. rapgræs. Strandsvingel tåler ikke Hussar OD, der ellers normalt er den foretrukne løsning mod enårig rapgræs. Derfor er Kerb 400 SC i samarbejde med DLF afprøvet i strandsvingel. Resultaterne viser, at strandsvingel er mere følsom overfor Kerb 400 SC end alm. rajgræs. Den bedste effekt er opnået ved 0,4 liter pr. ha midt i februar, men denne løsning giver uacceptable skader på afgrøden. Den bedste kombination af effekt og skånsomhed er opnået med en dosering på 0,2 liter pr. ha sidst i februar. Det skal understreges, at anvendelsen af Kerb 400 SC i strandsvingel kun bør ske på arealer, hvor der er massive problemer med enårig rapgræs. Forsøgsresultaterne viser, at der med stor sandsynlighed vil kunne konstateres skader i kiler og andre overlap selv med en dosering på 0,2 liter pr. ha.

Der vil blive søgt en godkendelse til mindre anvendelse af midlet i strandsvingel.

Lexus 50 WG er afprøvet i samme forsøgsserie som en forårsanvendelse. I de anvendte kombinationer har Lexus 50 WG ikke kombineret effekt og skånsomhed på en måde, der muliggør anvendelsen i strandsvingel om foråret.

Hundegræs

Kerb 400 SC er ligeledes i samarbejde med DLF gennem 2 år afprøvet i hundegræs i februar måned. Resultaterne viser, at hundegræs tåler Kerb 400 SC. Doseringer op til 0,4 liter pr. ha har ikke givet uacceptable afgrødeskader samtidig med, at effekten overfor ukrudtet har været

tilfredsstillende. Dermed er Kerb 400 SC et interessant produkt i afgrøden. Der er søgt en godkendelse til mindre anvendelse af Kerb 400 SC i hundegræs.

I samme forsøgsserie indgik Monitor i 2 doseringer. Midlet er med, fordi det har en god effekt på alm. rapgræs. Desværre viser resultaterne, at den højeste dosering på 8 gr. i alle årene giver ret store afgrødeskader. 4 gr. har i 2016 givet ret store afgrødeskader. Det var ikke tilfældet i samme omfang i 2015. Resultaterne er i modstrid med tidligere resultater, der viste, at hundegræs var ret tolerant overfor Monitor. På baggrund af midlets gode effekt på alm. rapgræs vil det være interessant fortsat at afprøve det i hundegræs.

Lexus 50 WG er i samme forsøgsserie også afprøvet i hundegræs som forårsanvendelse. Midlet kombinerer ikke effekt og skånsomhed på en måde, der gør midlet interessant i hundegræs. Resultaterne af forsøgene tyder på, at additiverne har en stor indflydelse på skånsomheden, og at det kan blive vanskeligt at finde en kombination af additiv og herbicid, der kombinerer effekt og skånsomhed på en acceptabel måde.

Rødsvingel

Agerrævehaler er et stort ukrudtsproblem i al markfrø. Arten breder sig ret kraftigt i disse år, og der er konstateret herbicidresistens i agerrævehaler.

I 2016 er der i samarbejde med DLF gennemført en forsøgsserie, der skulle afprøve forskellige strategier til bekæmpelse af agerrævehaler i rødsvingel. I forsøgsplanen indgik forskellige doseringer og kombinationer af de to ukrudtsmidler Focus ultra og Agil 100 EC efterår og forår.

Midlerne løser ikke resistensproblemet, men med de nye begrænsninger, der er kommet på Focus ultra i den nye godkendelse, er det vigtigt fortsat at afprøve midlerne for at finde den bedste strategi ud fra de nye begrænsninger.

Den bedste effekt blev opnået, hvor der blev behandlet mest intensivt. Fire behandlinger med Focus ultra, startende om efteråret i september måned og fulgt om foråret med behandlinger i april, maj og juni, gav en meget markant reduktion i indholdet af frø af agerrævehaler i den rensede frøvare. Denne løsning er imidlertid ikke mulig ud fra godkendelsen til Focus ultra, og er heller ikke økonomisk attraktiv for avlerne. Den løsning, der kombinerer hensynet til godkendelsen og økonomien bedst, er løsningen, hvor der behandles om efteråret i september måned med Agil 100 EC og følges op om foråret med Focus ultra i april eller maj måned. Det er meget vigtigt ikke at komme for sent ved bekæmpelse af agerrævehaler.

Resultaterne af årets forsøg viser også, at vi ikke kan håndtere agerrævehaler udelukkende med kemi. Hvis man ønsker at dyrke markfrø og har agerrævehaler på sine marker, skal sædskiftet tænkes ind i markplanen.

I en anden forsøgsserie er forskellige midler afprøvet om foråret i forskellige doseringer og for Hussar Plus OD ligeledes som en splitbehandling. Hussar Plus OD er et nyt produkt, der indeholder samme aktivstoffer som Atlantis OD. Forskellen på midlerne er aktivstoffernes indbyrdes koncentration. Atlantis OD har indgået i forsøgsserien i flere år og resultaterne viser, at midlet er

en mulighed i rødsvingel til bekæmpelse af specielt enårig rapgræs, men også Hussar Plus OD har klaret sig på niveau med Hussar OD.

Resultaterne af de senere års forsøg viser, at der stadig er muligheder for at bekæmpe græsukrudt i frømarken, men de viser også, at det kan blive meget vanskeligt i fremtiden at sikre rene marker kun med kemi. Antallet af nye interessante aktivstoffer er særdeles begrænset, og det er meget vanskeligt at finde kombinationer, der sikrer en god effekt med acceptabel skånsomhed. Skal vi derfor i fremtiden sikre avl af dansk kvalitetsfrø, skal vi inddrage andre bekæmpelsesmetoder. Det starter med sædskiftet, og bør også inddrage mekanisk ukrudtsbekæmpelse i det omfang, det er muligt.